

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI
O TEKSTU NACRTU ZAKONA O USPOSTAVLJANJU OKVIRA ZA ZAŠTITU MORSKE
SREDINE

U skladu s Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija ("Sl list CG", broj 41/18), Ministarstvo održivog razvoja i turizma je obavijestilo zainteresovanu javnost 11. marta 2019. godine da je pokrenulo postupak javne rasprave za Nacrt zakona o uspostavljanju okvira za zaštitu morske sredine. Javna rasprava je trajala do 1. aprila 2019. godine (21 dan).

Tekst Nacrta zakona je bio postavljen na internet stranici Ministarstva održivog razvoja i turizma i portalu e-Uprave. Ministarstvo je na taj način uputilo poziv građanima, stručnim i naučnim institucijama, državnim organima, strukovnim udruženjima, nevladinim organizacijama, medijima i drugim zainteresovanim organizacijama i zajednicama da se uključe u javnu raspravu i daju svoje prijedloge, primjedbe i sugestije na tekst Nacrta zakona, u pisanom i elektronskom obliku. Primjedbe, predlozi i sugestije dostavljeni su Ministarstvu održivog razvoja i turizma, Direktoratu za klimatske promjene i mediteranske poslove, IV Proleterske br. 19, 81 000 Podgorica, u pisanom obliku putem pošte ili lično, ili u elektronskom obliku na e-mail adresu javna.rasprava@mrt.gov.me, na Obrascu broj 4: „Primjedbe, predlozi i sugestije“, koji je sastavni dio Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija.

Javna rasprava u formi Okruglog stola organizovana je u srijedu, 27. marta 2019. godine, s početkom u 10 časova, u prostorijama Ministarstva održivog razvoja i turizma. Ovlašćeni predstavnici ministarstva koji su učestvovali u javnoj raspravi su:

- Ivana Stojanović, savjetnica u Direktoratu za klimatske promjene i mediteranske poslove
- Aneta Kankaraš, samostalna savjetnica I u Direktoratu za klimatske promjene i mediteranske poslove.

Pored predstavnika Ministarstva, okruglom stolu su prisustvovali predstavnici Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, NVO Zeleni dom "Green Home" i NVO Zeleni korak (tri učesnika).

Tokom Okruglog stola, predstavljen je Nacrt zakona o uspostavljanju okvira za zaštitu morske sredine i diskutovani su komentari učesnika na Okruglom stolu koji su većinom bili dostavljeni u elektronskoj formi prije Okruglog stola. Tokom trajanja javne rasprave dostavljeni su komentari, mišljenja i sugestije od strane NVO Zeleni dom "Green Home", NVO Zeleni korak, Ministarstva kulture, kao i mišljenja Ministarstva odbrane, Ministarstva nauke - Instituta za biologiju mora, Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju, Agencije za zaštitu prirode i životne sredine, Zajednice Opština, Javnog preduzeća za upravljanje morskim odbrom Crne Gore i članova Radne grupe.

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja:

	Podnosilac	Primjedba/sugestija	Prihvaćeno/Neprihvaćeno
1.	NVO “Zeleni korak” Ulcinj, Dželal Hodžić	Član 2.- Poslije riječi: rječna ušća (estuare) dodati: lagune – plitki zalivi na pješčanom terenu (primjer Port Milena) i jezera povezana sa rijekama (primjer jezero Špatula povezana sa Bojanom)	Sugestija se ne prihvata. Naime, shodno Zakonu o moru, unutrašnje morske vode obuhvataju Rijeku Crnojevića, Rijeku Bojanu i Skadarsko jezero.
		Član 3 (1) - Poslije riječi sanacije dodati: revitalizacije i valorizacije	Sugestija se djelimično prihvata i izvršene su odgovarajuće dopune u tekstu Predloga zakona (član 3 stav 1 tačka 1), na način da je dodata riječ valorizacije, dok je revitalizacija već uključena kroz izraz obnavljanje structure.
		Član 4. Stav (3) - Detalnije objasniti koji organi tj. Da li se misli i na organe lokalne samouprave.	Sugestija se ne prihvata. Naime, u članu 4 stav 3 se upućuje na organe koji su posebnim zakonima određeni kao nadležni za sprovođenje aktivnosti koje se sprovode radi odbrane i nacionalne bezbjednosti Crne Gore. Nije predmet ovog zakona da bliže definišemo koji su to organi.
		Član 4: Stav (3) - Ovaj član se kosi sa Zakonom o morskom dobru jer u Ulcinju morska obala na pojedinim lokalitetima na kopnu (Velika Plaža) široka je na stotine metara.	Primjedba se ne prihvata. Značenje izraza morska obala je preuzeto iz Zakona o životnoj sredini (“Službeni list CG”, broj 52/16).
		Član 6, Stav (9) - Poslije riječi željeno dodati i riječ moguće – a odnosi se na lagunu Port Milena i Borova šuma u Ulcinju.	Primjedba se ne prihvata. Značenje izraza na koji se sugestija odnosi je prenijet iz Direktive 2008/56/EZ.
		Član 9. Stav (1) - Dodati: Pod hitnim djelovanjem nakon usvajanju ovog zakona, konstatovati alarmantnu situaciju na širem lokalitetu lagune Port Milena u	Sugestija se ne prihvata. U skladu sa ovim zakonom utvrđene su obaveze i rokovi, naročito u dijelu izrade dokumenata Strategije zaštite morske sredine, pa će se odredbe ovog zakona sprovesti u

		Ulcinju.	skladu sa tim utvrđenim obavezama i rokovima.
		Regionalna saradnja Član 10. Stav (4) Poslije riječi može dodati riječ i treba.	Sugestija se ne prihvata. Odrednica može je odgovarajuća. Naime, predložena odredba je uslovna – daje mogućnost za proširenje saradnje na sve države morskog podregiona, odnosno morskog regiona, kao i na države koje nemaju izlaz na more pod uslovom da je to potrebno radi ispunjavanja obaveza Crne Gore koje proizilaze u skladu sa ovim zakonom, odnosno Strategijom zaštite morske sredine i međunarodnim sporazumima.
		Komisija za koordinaciju Član 11. Stav (2) - Dodati: Starješine lokalnih samouprava na primorju I predstavnik – predstavnici relevantnih NGO za oblast ekologije na primorju.	Sugestija se ne prihvata. Koordinaciono tijelo je tijelo na ministarskom nivou, a predstavnici NVO i lokalnih samouprava će biti uključeni u rad radne grupe koja će biti podrška Komisiji za koordinaciju u obavljanju poslova utvrđenih ovim zakonom.
		Član 13. Stav (2) - Poslije riječi socio – ekonomske dodati: identitetske, istorijsko – geografske I pejzažne karakteristike.	Sugestija se ne prihvata. Karakteristike koje se uzimaju prilikom izrade početne procjene stanja morske sredine utvrđene su u skladu sa Direktivom 2008/56/EZ.
		Član 18. Stav (2) - Poslije riječi drugih mjera dodati: na osnovu posljedica od nepredviđenih okolnosti (poplave).	Sugestija se ne prihvata, jer je predložena dopuna teksta obuhvaćena ovim stavom člana 18 (“u skladu sa propisima kojima se uređuje upravljanje vodama”) koji podrazumijeva mjere utvrđene Zakonom o vodama i time i Strategijom upravljanja vodama Crne Gore kojima se uređuju pitanja koja se odnose na poplave
		Član 20. (D) - Po mogućnosti jasnije i detaljnije objasniti slučajeve javnog interesa, jer po našem mišljenju član 20 (d) je u koliziji sa članom 25	Navedena odredba člana 20 stav 1 tačka d usaglašena je sa Direktivom 2008/56/EZ. Članom 26 Predloga zakona uređuje se informisanje i učešće javnosti, te u odnosu na ovu odredbu nema kolizije. Takođe, “slučajevi javnog interesa” u konkretnom slučaju mogu biti bilo koje aktivnosti

			koje su od značaja za javni interes.
		Predlog: Otvaranje visoke škole – fakulteta, studijski smjer menadžment životne sredine i održivog razvoja. Studije regionalnog karaktera na najmanje dva strana jezika. Smatra se neophodnim zbog nedostatka kvalitetnog kadra u ovoj oblasti.	Predložena sugestija se ne prihvata, iz razloga što se predloženi odnosi ne mogu uređivati ovim zakonom.
		Potreba da se sistematizuje mjesto poslanika za životnu sredinu u Skupštini – ekoposlanik, na volonterskoj osnovi-	Predložena sugestija ne može biti predmet uređivanja ovog zakona, iz kog razloga se ista ne prihvata.
		Potreba formiranja ekološke policije – ekološka inspekcija nije dovoljna.	Sugestija se ne prihvata. Formiranje ekološke policije ne može biti predmet uređivanja ovim zakonom.
2.	NVO Zeleni dom “Green Home”, Milica Kandić	U članu 4. stavu (3) potrebno je definisati organe koji su skladu sa posebnim propisima sprovode aktivnosti iz stave 2 ovog člana.	Sugestija se ne prihvata. Naime, u članu 4 stav 3 se upućuje na organe koji su posebnim zakonima određeni kao nadležni za sprovođenje aktivnosti koje se se sprovode radi odbrane i nacionalne bezbjednosti Crne Gore. Nije predmet ovog zakona da bliže definišemo koji su to organi.
		Član 5 - Dodati zbog Plana hitnog djelovanja i zakon koji uređuje zagađenje mora s plovila. Da se doda i ovaj zakon zbog Hitnog plana djelovanja, da će biti pitanja uređena u skladu s tim.	Primjedba se djelimično prihvata i tokom javne rasprave izvršene su odgovarajuće korekcije u tekstu odredbe člana 5 na način da je navedena odredba dopunjena i sadrži upućivanje na Zakon o zaštiti mora od zagađivanja sa plovnih objekata. Međutim, navedeno iz razloga predmeta uređivanja tog zakona, a ne plana hitnog djelovanja. Plan hitnog djelovanja koji predviđa ovaj Predlog zakona se donosi u skladu sa tim zakonom.
		U članu 6. stav 3 potrebno je definisati precizno šta podrazumijeva morska	Primjedba se ne prihvata. Značenje izraza morska obala je preuzeto iz Zakona o životnoj sredini.

		obala, posebno u dijelu gdje se navodi: “pojas kopna ograničen linijom do koje dopiru najveći talasi za vrijeme najjačeg nevremena”. Vrlo teško procijeniti dokle dopiru talasi za vrijeme najvećeg nevremena nije isto da li je stijena ili plaža. Predlog da se stavi definisana granica od mora, npr. Pojas širok 15 metara.	
		Član 6. Stav 5. Da li postoji nulto referentno stanje na osnovu kojeg znamo jesu li očuvani ili ne.	Donošenjem ovog zakona stvara se pravni osnov za izradu pojedinih dokumenata Strategije zaštite morske sredine koju čini i početna procjena stanja morske sredine. Navedena procjena će se izraditi u roku utvrđenom predmetnim zakonom i, između ostalog, obuhvataće analizu svojstava i karakteristika trenutnog stanja morske sredine.
		U članu 7. Stav 2. radi preciznosti navesti puno ime Ministarstva.	Primjedba se ne prihvata. Naime, u skladu sa pravno tehničkim pravilima za izradu propisa, ne navodi se pun naziv ministarstva, već je ispravna odrednica na predloženi način.
		Član 8 - Odrediti period donošenja strategije.	Sugestija se ne prihvata, jer nije moguće odrediti u ovom trenutku period njenog donošenja, budući da je predviđeno da se elementi strategije mijenjaju i dopunjavaju svake šeste godine, a u zavisnosti od početne procjene stanja i stepena postignutog dobrog ekološkog stanja morske sredine, odnosno nastalih promjena u morskoj sredini.
		U članu 9. stav 1. ne navodi se koje su to situacije za koje je potrebno donijeti Plan hitnog djelovanja. Potrebno je navesti koje je to “kritično stanje životne sredine ili pojedinih djelova morske sredine” za koje se donosi Plan hitnog djelovanja	Primjedba se ne prihvata. Plan hitnog djelovanja se donosi samo u slučaju kritičnog stanja životne sredine ili pojedinih djelova morske sredine i podrazumijeva “odstupanje” od primjene akcionog plana – programa mjera u okviru Nacionalne strategije. Plan hitnog djelovanja se dakle donosi <i>ad</i>

		kako bi se izbjeglo široko tumačenje zakona i kasnije problem u implementaciji. Takođe potrebno je definisati vremenski period za donošenje Plana hitnog djelovanja kao i sadržaj istog. Potrebno je definisati kaznene mjere za nesprovođenje Plana hitnog djelovanja.	<i>hoc</i> i samo u određenom slučaju, iz kog razloga nije moguće propisati vremenski period za njegovo donošenje i njegov sadržaj. Navedena odredba je usaglašena sa Direktivom 2008/56/EZ.
		U članu 11, stav 2. predlog da član komisije bude i predstavnik NVO sektora.	Sugestija se ne prihvata. Koordinaciono tijelo je tijelo na ministarskom nivou, a predstavnici NVO će biti uključeni u rad radne grupe koja će biti podrška Koordinacionom tijelu u obavljanju poslova utvrđenih ovim zakonom.
		U članu 12. Stav 1. Predlog da umjesto Koordinacionog tijela stoji Komisija za koordinaciju radi jasnoće.	Prihvata se sugestija i izvršene su odgovarajuće izmjene teksta.
		Član 13 – ne definiše eksplicitno instituciju koja treba da uradi Početnu procjenu stanja morske sredine i na osnovu čega se ista radi. Posebno se ovo odnosi na podatke o hidrografski, fizičkim i hemijskim svojstvima, stanišnim tipovima, biološkim svojstvima i hidromorfologiji. Predlog: eksplicitno definisati instituciju koja je odgovorna za pripremu Početne procjene stanja morske sredine. Ako rad te institucije koordinira Ministarstvo onda staviti poseban stav u okviru Člana 13 da izradu Početne procjene stanja morske sredine koordinira Ministarstvo održivog razvoja i turizma.	Ministarstvo održivog razvoja i turizma koordinira procesom izrade Strategije zaštite morske sredine, koji dalje pripremaju u okviru svojih nadležnosti, odnosno djelokruga rada organi, institucije i sl. Primjedba je prihvaćena na način da je preciznije normirana navedena nadležnost Ministarstva.
		U Članu 13. Stav 6 dodati da bliže elemente analize osnovnih svojstava i	Primjedba se ne prihvata. Ovlašćenje za donošenje podzakonskog akta Ministarstva je široko

		<p>karakteristika trenutnog stanja morske sredine a naročito hidrografska, fizička i hemijska svojstva, stanišne tipove, biološka svojstva i hidromorfologiju,; kao i popis glavnih pritisaka uključujući ljudske aktivnosti na status morske sredine propisuje Ministarstvo kroz podzakonske akte.</p>	<p>postavljeno. Naime, bliži elementi osnovnih svojstava i karakteristika trenutnog stanja morske sredine uključuju i predložena svojstva, pa ih nije potrebno detaljno navoditi. Navedeni podzakonski akt će se usaglasiti sa Prilogom Direktive 2017/845/EZ.</p>
		<p>Član 15. Stav 1. Indikatore bi trebalo da utvrde naučnici, institucije, npr. IBMK, pojedine NVO ili naučnici u skladu sa njihovim referencama a ne Ministarstvo. Indikatori su različite vrste na osnovu čije brojnosti se izvodi zaključak da li je stanje životne sredine očuvano.</p>	<p>MORT koordinira procesom izrade Strategije zaštite morske sredine, koji dalje pripremaju u okviru svojih nadležnosti, odnosno djelokruga rada razne institucije, odnosno organi.</p>
		<p>U članu 15. Stav 6 potrebno je dodati da se ciljevi i indikatori iz stava 1. ovog člana donosi Vlada na predlog Ministarstva.</p>	<p>Primjedba je prihvaćena i izvršena je odgovarajuća dopuna u tekstu predmetne odredbe.</p>
		<p>Član 17. stav 7 treba dodati da će Agencija sprovesti monitoring na godišnjem nivou a na osnovu toga sačinjavati godišnje izvještaje.</p>	<p>Predlagač je u toku javne rasprave već izvršio korekciju predmetne odredbe u pravcu na koji se primjedba odnosi.</p>
		<p>U članu 19. Stav 3, definisati nadležne organe.</p>	<p>U toku javne rasprave predlagač je već izmijenio formulaciju tako što je brisao pozivanje na nadležne organe i uputio na zakon kojim se uređuje zaštita prirode.</p>
		<p>Član 20, stav 1, e) - Vidjeti je li ovo ponavljanje, da li s b i c obuhvatamo i ovo.</p>	<p>Odredba je u potpunosti usaglašena sa Direktivom 2008/56/EZ.</p>
		<p>Zakon ne sadrži kaznene odredbe niti se neizvršavanje obaveza referiše na neki postojeći zakon. Potrebno je u zakon inkorporirati kaznene odredbe.</p>	<p>Primjedba se ne prihvata. Zakon ne mora da ima kaznene odredbe. Kaznene odredbe treba, po pravilu, da sadrži propis koji ima naređujuće ili zabranjujuće norme. S obzirom na predmet</p>

			uređivanja ovog zakona, predlagač je procijenio da nije potrebno uvoditi kaznene odredbe.
		<p>Zakon ne sadrži finansijski okvir. Potrebno je u Zakonu definisati finansijski okvir za sprovođenje istog.</p> <p>U obrazloženju je navedeno da je potrebno obezbijediti sredstva iz budžeta za implementaciju zakona za 2019 i 2020. Nedostaje finansijski okvir za 2021. i 2022. godinu kada je planirano da se donese program mjera i program monitoringa. Takođe, potrebno je obezbijediti dodatna sredstva za sprovođenje godišnjeg monitoringa koje će sprovoditi Agencija. Mišljenja smo da zakon mora da sadrži finansijski okvir za sprovođenje istog u postojećem nacrtu nedostaje finansijski okvir dok je isti dat u obrazloženju pokrivajući 2019. i 2020. godinu.</p>	<p>Primjedba je djelimično prihvaćena, Naime, tokom javne rasprave u tekst zakona uključena je odredba koja definiše izvore finansiranja zaštite morske sredine.</p> <p>Takođe, predloženo je da Program mjera sadrži procjenu potrebnih sredstava za njegovo sprovođenje.</p>
3.	Dobrića Vlahović, dipl. konzervator i restaurator	<p>Imajući u vidu da je podvodna kulturna baština važan segment morske sredine, cijenim značajnim da se nađe u okviru dokumenta. Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 1:</p> <p>Imajući u vidu da morska sredina ne samo, kako se navodi u nacrtu zakona, životni prostor organizama i njihovih zajednica, već i prostor u okviru kojeg se nalazi bogata i neprocjenjivo vrijedna podvodna kulturna baština koja takođe predstavlja segment</p>	<p>Primjedba je prihvaćena i izvršene su odgovarajuće dopune u okviru člana 6 kojim se uređuje primjena drugih zakona. Naime, u okviru navedenog člana izvršena je dopuna na način da se na pitanja zaštite morske sredine koja nijesu uređena ovim zakonom primjenjuju i odredbe zakona kojim se uređuje zaštita kulturnih dobara, kao sektorskog zakona za zaštitu podvodne kulturne baštine.</p>

		morske sredine, koji se štiti i čuva u skladu sa nacionalnim I međunarodnim propisima cijenim značajnim da se nađe u okviru dokumenta, te da se prvenstveno kroz u čl. 1 unese u smislu da predstavlja dio morske sredine, kao I u čl.3 među ciljeve zaštite. A kroz ostale tačke zakona, na mjestima gdje se podrazumijeva a shodno čl.1 i 3.	
--	--	--	--

Mjesto i datum sačinjavanja izvještaja: Podgorica, 15. april 2019. godine

Naziv organizacione jedinice ministarstva koja je odgovorna za pripremu predloga zakona: Direktorat za klimatske promjene i mediteranske poslove

Generalni direktor Direktorata za mediteranske poslove i klimatske promjene

Ešef Husić, s.r.